

SVE JE OTVORENO

Nedavno je izdavač FV objavio dupli ili dvojni CD multimedijskog benda Borgezija (Borghesia) sa naslovom na engleskom: *10th Century Selected Works*. Posetite internet stranicu: [/http://www.ljudmila.org/scca/ip/zanka/borghesia.html/](http://www.ljudmila.org/scca/ip/zanka/borghesia.html).

Razgovarali smo sa Aldom Ivančićem i Dariom Seravalom.

Milko Poštrak: *Vaša kompilacija je objavljena upravo u vreme kada se pojavljuje više različitih panoramskih kompilacija grupa koje su delovale ili počinjale sa delovanjem za vreme vašeg postojanja. Mislim na grupu Let 3 koja je nedavno objavila reprint dve svoje ploče. Takođe, izašla je trojna panoramska kompilacija Riječki novi val s pregledom tamošnjeg dešavanja. U Sloveniji su panoramske kompilacije objavile grupe Buldo09i i Kuzle. Čini se kao da će se krug onog kulturnog dešavanja zatvoriti.*

Aldo Ivančić: Možda je za početak novog veka karakteristično da stvari moraju da se završe. Barem kod nas se to dešava(lo). Kada smo počeli da razmišljamo o panoramskoj kompilaciji *Borgezije* još nisu stigle nikakve vesti o reprintima i kompilacijama drugih izvođača. Naš potez nije povezan sa nekakvim *revival*-om. Radi se o rekapitulaciji određenog razdoblja. Na proleće 2009. godine, Dario i ja smo krenuli da se dogovaramo da opet radimo zajedno. S obzirom na to da starih snimaka *Borgezije* nema, činilo nam se smisljeno da ljudima, i onima koji *Borgeziju* uopšte ne poznaju, ponudimo takvu panoramsku kompilaciju. To smo uradili i za nas same. U stvari, mi smo sahranili *Borgeziju* dvadesetog veka. Na omotu kompilacije je groblje. Želeli smo da se neko razdoblje završi, da ga ostavimo iza sebe i da krenemo nanovo. Sahranili smo *Borgeziju* i poklonili joj se.

Milko Poštrak: *Dakle, već ste se dogovorili za obnovu saradnje?*

Aldo Ivančić: Već smo krenuli da delujemo kao *Borgezija* sa novim pesmama.

Milko Poštrak: *I kako ide?*

Aldo Ivančić: Počeli smo, kao što se uvek i počinje – s prvom pesmom. Već smo odmakli prilično daleko. A kako dalje, za to uvek ima više ideja nego vremena. Ukratko, mi ćemo napraviti još koji snimak. Ideja ima mnogo i s vremenom one će se iskristalisati. Veći će se problem pojaviti kada rešimo da distribuiramo ove nove snimke. Ploče izumiru. Najverovatnije ćemo sarađivati sa nekim novim ljudima i videćemo kako će se odvijati predstavljanje novih pesama.

Milko Poštrak: *Da li će se spojiti Bast i Borgezija?*

Aldo Ivančič: U skoro desetogodišnjoj istoriji kroz *Bast* je prošlo nekih dvadesetak ili više ljudi. Upoznao sam mnogo kreativnih muzičara koje jako poštujem. Ne vidim nikakvog razloga da se ne pojave i u obnovljenoj grupi *Borgezija*.

Milko Poštrak: *Kompilacija Borgezije je zvučno raskošna što odaje vaše dugogodišnje iskustvo snimanja i produkcije. Na omotu se, takođe, nalaze obimni i detaljni podaci o vašim zvučnim zapisima i o datumu njihovog objavljivanja. Međutim, nema nikakve priče, nikakve pripovesti o delovanju grupe.*

Dario Seraval: Upravo zbog toga radimo ovakve intervjuje. Na omotu ploče ove priče nije moguće ispričati. Mogli bismo da dodamo neku knjigu i DVD.

Aldo Ivančič: Istorija *Borgezije* je jako kompleksna. Upravo zbog te višeslojnosti želeli smo da izbegnemo parcijalnost. Da smo objavili tekst, siguran sam da bi on bio neadekvatan. Zato mi se činilo bolje da ulazimo u čisti informacijski minimalizam, koji je ionako već sam po sebi nepotpun. U suprotnom bi se manjkavost samo uvećala. Više pričaš, manje kažeš.

Dario Seraval: Na veb-sajtu ZANK dostupni su svi snimci *Borgezije*. Ljudi možda ipak ne znaju da se može doći do tih snimaka. Ne znaju da su na internetu.

Aldo Ivančič: Zato smo se u kompilaciji ograničili na muziku. Međutim, nije obuhvaćena sva muzika. Nedostaje početno razdoblje koje nameravamo da arhiviramo putem nekog drugog projekta. Dario je već smislio naslov: *Rani radovi*. Ove zbirke su već ionako po svojoj prirodi manjkave. Uvek nedostaje neki snimak, neko ime, neki podatak.

Milko Poštrak: *Kao konkretan primer, poznata pesma „Člen 133“ (Član 133), koja pripoveda o poznatom članu o ograničavanju slobode govora iz slovenačkog i jugoslovenskog zakonodavstva. Možda njena poruka više nije aktualna i pesmu zbog toga niste svrstali u kompilaciju?*

Aldo Ivančič: Mislim da je poruka još uvek aktualna. Mada je danas sve dozvoljeno...

Milko Poštrak: *...ali ništa nije moguće.*

Dario Seraval: Ako im ne odgovaraš, svi te ignorišu. Ne zabrane te, nego ignorišu.

Aldo Ivančič: U vezi s pojmom slobode. Za vreme socijalizma imali smo mogućnost da često putujemo širom Zapada. Imali smo priliku da uporedimo situaciju ovde i tamo. U smislu: sada smo slobodniji, ali ipak nismo...

Dario Seraval: Svaka generacija mora da izbori svoju slobodu. Sloboda nije oslobađanje od nekih okova, već to da nešto postigneš.

Milko Poštrak: *Istorija grupe Borgezija je isprepletena s ljubljanskom supkulturnom scenom s kraja sedamdesetih i početka osamdesetih.*

Aldo Ivančič: Bili smo prisutni na mestu događanja takoreći dvadeset četiri sata dnevno. Stvarali smo u okviru *Diska FV 112/15*, preko *Borgezije*, preko *Kluba K4*, preko *Foruma*,

preko izdavačke kuće FV. Ukratko, to je bila teritorija našeg delovanja. Sva ova imena su predstavljala različite oblike delovanja. Ponekad bude teško razdvojiti šta je FV, a šta *Borgezija*. Ove su veze značajne za razumevanje zbivanja. Bilo je uzbudljivo. Imalo je neki efekat. Za razliku od danas.

Milko Poštrak: *Tada su te, kada si nešto stvorio, uzimali ozbiljno.*

Dario Seraval: Da. Politika je to uzimala ozbiljno, zato je i sam bunt bio ozbiljan. Na kraju krajeva, založili smo svoje živote. Politika je osamdesetih, koliko god bila represivna, ipak dopuštala da se ta scena događa. Poslednje godine osamdesetih bile su rajski period. Vreme kada se partija povlačila sa vlasti, kada su se osnivale nove stranke, aktivni su bili novi društveni pokreti. Narod je bio društveno živ.

Aldo Ivančić: Danas imaš deset stranaka koje su manje-više iste. Moglo bi se reći da je danas prisutna nekakva incestuozna priča.

Milko Poštrak: *Kao završna scena u knjizi i filmu Životinjska farma. Kada životinje spolja gledaju kroz prozor u kuhinju farme gde zajedno sede svinje i poljoprivrednici. I životinje shvataju da svinje i poljoprivrednici sve više liče, da postaju sve više jednaki, sve više isti. Još jedna revolucija se ispostavila kao loša.*

Aldo Ivančić: Trebalo bi ipak da Orvel bude obavezna lektira u srednjim školama, kako njegova *Životinjska farma* tako i roman *1984*. Ova pitanja su danas čak aktuelnija.

Milko Poštrak: *Snimke u kompilaciji niste rasporedili prema hronološkom redosledu njihovog nastajanja, nego ste ih raslojili na oblik koji bismo mogli nazvati pesma, na prvom disku, i na muziku, na drugom disku.*

Aldo Ivančić: Prvi CD je bliži klasičnoj definiciji „hitova“, dok drugi CD sadrži snimke koji su za nas bili veoma važni, iako su, možda, nekako previđeni. Dario kaže da su ostavljeni sa strane. To je oblik koji je bliži *soundtrack*-u, ambijentalnoj muzici. Drugo lice *Borgezije*. To su dva lica koja se međusobno, na neki način, dosta razlikuju.

Pripadam onima koji retko slušaju ono što su napravili. Kada sam ponovo krenuo da prelušavam te snimke u svrhu sastavljanja ove kompilacije, učinilo mi se da oni i dalje deluju jako sveže i uverljivo.

Milko Poštrak: *Početak je veličanstven. Pesma „Ni upanja ni strahu“ (Nema nade nema straha) zvuči bolje nego ikada.*

Dario Seraval: Hvala. To je neka vrsta naše himne. Ukazuje na suštinsku temu tekstova, dakle prekoračenje fantazme.

Milko Poštrak: *Koliko ste izmenili snimke, sem njihove tehničke obrade?*

Aldo Ivančić: Nimalo. Snimci su takvi kakvi su nastali u periodu od 1984. do 1995. godine. Nisam uopšte siguran da me ne bi mrzelo da pravim snimke iznova u starom stilu. Čovek

ima neku drugu perspektivu zvuka. Kao što sam rekao Dariju: ovi snimci sad zvuče drugačije nego juče.

Milko Poštrak: *Šta je usmeravalo vaš izbor snimaka?*

Dario Seraval: Tokom prošlih godina često sam snimao za drugare izbor *Borgezijinih* pesama na CD. Taj je izbor predstavljao osnovu. Drugi moto je bio: pesme za alternativne plesne podijume.

Milko Poštrak: *Borgezija se osamdesetih uključivala u tadašnje muzičke struje. Mogli bismo čak reći da je bila u modi. Njeni snimci i danas zvuče nekako vanvremenski.*

Aldo Ivančić: Mislim da je to definicija dobre muzike, dobre umetnosti. Da je u duhu vremena i da je bezvremena. Ako uhvatiš oboje, onda si uspeo. Kada danas slušaš Hendriksa ili *Bitlse* – njihove remasterizovane snimke – *Revolver* zvuči sasvim isto.

Milko Poštrak: *Dakle, sada oživljavate Borgeziju. Kad krenete sa koncertima, hoćete li svirati i neke starije pesme? I ako da, na koji način? Tako kako su bile napravljene u originalu ili ćete ih izmeniti?*

Aldo Ivančić: I pre smo na svirkama starije pesme osavremenjivali. Tri, četiri godine staru pesmu mi smo svirali tako kako nam u datom trenutku odgovara. Kada uzmeš novi instrument, takođe te uhvati da promeniš pristup nekoj pesmi. A kada će to da se desi u budućnosti, za sada još ne znamo. Jako bih voleo da saznam šta je zapravo muzika dvadeset prvog veka. A nikako da osetim podršku izvana – da čujem neki zvuk, neku ideju koja bi me uzбудila i koja bi obeležila današnje vreme. Sve što se dešava je vraćanje u prošlost. Kako dalje, to se ne čuje. Uvek pristupam muzici kao ljubitelj, entuzijasta. To je nešto najlepše. Tako ti muzika nikada ne dosadi. Muzici ne pristupam formalno. Međutim, kao slušaocu, meni u savremenoj muzici nedostaje nešto što bi me zaista oduševilo.

Milko Poštrak: *Planirate li već neke koncerte?*

Aldo Ivančić: Još ne. Sada smo se otisnuli, podigli jedra. Ispred nas je otvoreno more. Još ne znamo gde ćemo se usidriti. Imamo gomilu ideja, mnogo pričamo o njima. Ali ni u kom slučaju nećemo biti dekorativni. Znamo šta nećemo, ali još ne znamo šta hoćemo. Svakako želimo da zadovoljimo neke sopstvene kriterijume. Moj putokaz je: ako sâm nisam zadovoljan time što stvaram, kako onda mogu da očekujem da će time biti zadovoljni drugi. U tom kontekstu, vreme mi nikada nije predstavljalo problem. Nedelju dana, mesec dana ili pola godine u studiju nije ništa u poređenju sa večnošću. Kada završiš sa snimanjem ploče, tada je kraj i treba stati iza toga. Ako ti ne stojiš iza toga, kako možeš očekivati da neko u tome uživa.

(Sa slovenačkog prevela Tanja Tomazin)